BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei | In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 85 Marți 28 Martie 1939
8 Pagini P.

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNA și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Fericite însușiri naționale

Dela un capăt la celălalt al țării, la apelul ei, a răspuns fără întârziere cu entuziasm toată lumea chemată să împlinească cea mai sfântă dintre datorii.

Această constatare nu trebue să treacă fără a fi subliniată și fără a trage din ea toate consecințele și toate învățămintele pe care ea le comportă.

In primul rând s'a făcut dovadă că masele populare sunt adânc pătrunse de acea conștiință națională, care constitue cea mai sigură chezășie a existenței neamului nostru și în acelaș timp izvorul energiei și hotărîrii necesare, în ceasul suprem, pentru apărarea securității frontierelor noastre.

Un popor cu o conștiință națională desvoltată este înarmat sufletește pentru orice eventualitate.

Avem deci cu toții datoria — și în primul rând acei în sarcina cărora cade educația intelectuală și sufletească a tineretului nostru — să dăm toată atențiunea menținerii și desvoltării conștiinței naționale care s'a dovedit atât de sănătoasă.

Țara poate conta pe fiii ei în orice clipă. O țară cu un popor însuflețit de conștiința îndatoririlor lui așa cum s'a dovedit că e poporul român, poate privi viitorul cu toată liniștea. Dar această liniște nu numai că nu exclude, dar implică chiar obligațiunea de a nu se înlătura și a nu se stingheri nici o activitate onestă făcută pentru sprijinirea, desvoltarea și întărirea conștiinței naționale pe tot întinsul țării.

Modul cum a răspuns întregul popor la apelul țării a mai pus în lumină spiritul de disciplină și sănătatea morală a maselor noastre populare, țărănești mai ales. Nici o turburare a ordinei, nici cel mai mic incident. Uitând grijile și nevoile, uitând orice resentimente personale, toți, fără deosebire de clasă socială, s'au îndrumat spre locurile unde erau chemați, sfidând și intemperiile vremii și greutățile drumului.

Acest spirit de disciplină atât de armonios legat de sentimentul de solidaritate, trebue să constitue, pentru clasele noastre conducătoare, un îndemn mai mult la încredere în vlaga și cumințenia poporului român.

Intemeiată pe această încredere, activitatea claselor noastre conducătoare se va putea desfășura, în toate direcțiunile, dar mai ales în aceea a satisfacerii nevoilor urgente ale țării, în liniște și cu toată atențiunea.

Politica României este o politică de pace și de bună vecinătate cu toți vecinii noștri. Dacă în clipa de față a fost nevoe, tocmai pentru întărirea acestei politici, să se ia măsuri militare de securitate, îndeplinirea acestui imperativ simț de prevedere, a fost în acelaș timp prilejul unui autocontrol și al unor constatări de cari va trebui să se țină seamă, și va trebui, în interesul țării, să se tragă din ele toate consecințele.

BILANȚ PROVIZORIU

de I. LUGOSIANU

Criza europeană din ultimele două săptămâni a fost poate cea mai violentă din sguduirile, care în cei trei ani din urmă au schimbat harta Europei sau au modificat echilibrul ei politic și strategic.

Toate crizele precedente aveau o justificare sau o finalitate juridică sau politică; cea din Martie 1939 are în deosebi la origină motive strategice sau economice. Schimbările teritoriale și politice de eri constituiau mai ales lichidarea unui trecut considerat nedrept, pe baza principiului etnic și a concepției de paritate între State. Cele de azi par mai de grabă pregătiri pentru viitor și tind să stabilească un nou echilibru strategic și politic al continentului pentru eventualitatea conflictului, care va pune față în față concepțiile ideologice forțele vitale și interesele imperiale ale Marilor Puteri europene sau mondiale.

Asemenea crize nu pot fi înțelese, dacă nu sunt judecate sub aspectul mondial și nu pot fi explicate, dacă nu ne dăm seama de transformările adânci, pe care tehnica științei moderne le-a impus tehnicei politice.

Trăim astăzi sub domnia motorului. Repeziciunea, cu care tancurile, avioanele sau coloanele motorizate, puse în serviciul politicei, înfăptuesc obiective diplomatice, îndelung pregătite în tăcere, depășește orice prevedere rațională și dă faptului împlinit o vigoare, pe care n'a avut-o niciodată în istorie. Politica internațională devine astfel o simplă funcțiune a înarmărilor și a inițiativelor militare. Statele, care ca Germania au știut să-și pregătească armata politicii lor au astfel un avantaj netăgăduit asupra acelora, care nu au încă la îndemână instrumentul militar al diplomației lor și sunt obligate astfel să accepte inițiativele din afară, fiindcă la capătul acestora se află sau necesitatea renunțării sau riscul războiului.

Ca după orice încordare prea mare, există azi un sentiment de destindere, a cărui durată scapă previderilor. Ea ne îngăduie întocmirea unui bilanț provisoriu al urmărilor ultimelor evenimente.

Reacțiunea la lichidarea Cehoslovaciei și la ocuparea Memelului a fost cu atât mai puternică cu cât a fost mai neașteptată. Cu câteva săptămâni înainte, în niciuna din marile capitale europene și nici chiar în cercurile bine informate din Berlin nu se prevedea această desfășurare a evenimentelor. De aceia cea dintâiu urmare a crizei a fost dispariția sentimentului de încredere între Marile Puteri, care în ultimele cinci luni părea că constitue baza unei politici de împăciuire și permitea optimiștilor să spere în realizarea unei colaborări europene.

In al doilea rând, Puterile occidentale, care pentru motive inexplicabile, socoteau că trebue să se limiteze la apărarea teritoriului și imperiilor lor și care renunțase să aibă o politică bine definită a Europei răsăritene, și-au dat seama că această regiune a continentului prezintă pentru ele un interes strategic și economic considerabil, că în caz de conflict absența Europei răsăritene ar face ineficace o politică de blocus economic, că o foarte strânsă legătură există între basinul Dunării de Jos și Mediterana orientală, că în fine Europa apuseană și cea răsăriteană nu pot fi separate din punct de vedere strategic. De aici necesitatea de a reînvia în fapt politica siguranței colective, atunci când ea părea definitiv înmormântată cu consimțământul celor mai deciși aderenți ai ei.

Efectul juridic al ultimelor evenimente a fost într'adevăr nimicirea acordului de la Muenchen și odată cu el a înțelegerii dintre d-nii Hitler și Chamberlain, ca și a declarației franco-germane din 6 Decembrie 1938, care constituiau singurele baze pentru raporturi normale între Germania, pe deoparte, Anglia și Franța pe de altă parte. Unicul acord, care mai există astăzi între Marea Britanie și Reich este pactul naval din vara lui 1935, care este și el pe cale de a fi denunțat.

In politica internă a Franței și a Marei Britanii repercusiunile crizei de astăzi au fost mai adânci decât ale tuturor neînțelegerilor internaționale, care au precedat-o. O singură lege pare a guverna acuma politica celor două țări: aceia a necesității. Ea a dus la acordarea deplinelor puteri d-lui Daladier, care e azi șeful unui guvern național, fără să aibă totuși dreun sprijin organic în regimul partidelor, nici la dreapta, nici la stânga Camerii. Ea va impune poate la 5 Aprilie nevoia unui candidat unic la alegerile prezidențiale în persoana d-lui Lebrun. In Marea Britanie, amărăciunea d-lui Chamberlain a fost atât de mare, decepția sa atât de sinceră și reacțiunea sa atât de energică, încât un adevărat guvern național s'ar putea în curând forma în jurul său, care să desăvârșească înarmarea Angliei și să impue serviciul militar obligatoriu, a cărui lipsă, în împrejurări ca cele de astăzi, pare un fel de sfidare adusă destinului Marei Britanii.

Consecințele diplomatice ale crizei din Europa centrală și orientală nu sunt mai puțin importante. Amabasadorii Franței și Angliei la Berlin, ambasadorii Germaniei la Londra și Paris au fost chemați pentru informații de guvernele lor. Absența lor se va prelungi probabil și va avea — ca și în raporturile germano-americane — semnificația unei rupturi diplomatice.

In această situație, străduințele diplomatice ale regimurilor totalitare, ca și ale Statelor democratice, tind să organizeze cât mai strâns solidaritatea lor economică, politică și militară.

In lagărul Puterilor totalitare, acordul anti-comunist cu Japonia are azi caracterul și funcțiunile unei alianțe. In Europa, politica axei Roma-Berlin rămâne nesdruncinată și în ciuda aparențelor, rolul Italiei devine din ce în ce mai important, fiindcă perspectivele unei coaliții anti-germane, dau din ce în ce mai multă greutate aportului ei.

In cealaltă tabără, diploma-

(Continuare in pag. 2-a)

Escorta aeriană și navală a președintelui Lebrun

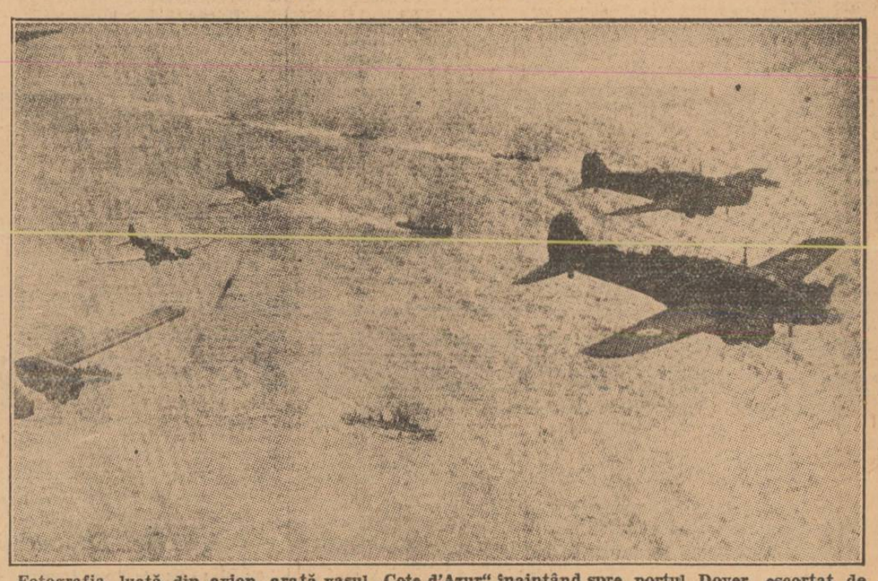

Fotografia, luată din avion, arată vasul „Cote d'Azur" înaintând spre portul Dover, escortat de distrugătoare și avioane britanice

Focul din comuna Popeștii-Leordeni

Sâmbătă a luat foc locuința săteanului Petre Tănase, din comuna suburbană Popeștii-Leordeni.

Din cauza vântului puternic, care împrăștia scânteile în toate părțile, s'a iscat mare panică în comună. La fața locului a sosit postul de pompieri Radu-Vodă, sub comanda d-lui cpt. Cutcudache, care după o muncă de patru ore a reușit să localizeze și să stingă focul. Casa a ars în întregime.

Pagubele sunt mari.

Viscol și zăpadă la Târgoviște și în jud. Dâmbovița

Târgoviște, 25 Martie

De Vineri seara a început să viscolească atât în regiunea Târgoviștei, cât și în întregul județ.

Viscolul — foarte violent — a ținut până azi la amiază.

Stratul de zăpadă destul de gros, s'a topit însă.

Pe munți zăpada căzută este de 20—30 cm.

Temperatura a scăzut, și se menține între zero și —2.

Nenorocirea din stația Titu

Târgoviște, 25 Martie

Ion Iung, originar din comuna Bechicerecul mic, jud. Timiș conting. 1922, venea la Târgoviște, la concentrare.

Din cauza aglomerației, în stația Titu, el s'a așezat pe osia unui vagon.

La manevrarea trenului nefericitul a căzut, iar roatele vagonului au trecut peste el, omorându-l.

MĂSURI IN SPRIJINUL CONCENTRAȚILOR

Amânarea urmăririlor și execuțiunilor debitorilor. — Impozitele vor fi incasate regulat. — Amânarea din oficiu a termenelor de judecată

Pentru a se veni în sprijinul familiilor concentraților, Banca Națională a României, în comun acord cu instituțiile de credit, a hotărît să se amâne măsurile de urmărire sau de execuțiune, luate împotriva debitorilor cari au fost concentrați, pe timpul cât va dura concentrarea.

Aceleași dispoziții au fost luate și de ministerul finanțelor, în ceeace privește executările silite ce fuseseră întreprinse împotriva micilor debitori cari au fost concentrați, încasarea impozitelor urmând însă a fi efectuată, prin organele respective, cu aceeași regularitate ca și până în prezent.

Ministerul justiției a luat deasemenea dispoziții ca termenele de judecată în curs, împotriva debitorilor urmăriți, cari au fost chemați la concentrare, să fie amânate din oficiu, până la terminarea concentrării.

In corpul ziarului:

Ce prevede legea inființării „Casei Oștirei"

Anglia trimite aur în America

Serviciul special al „Universului"

Berlin, 25 (Radio Central). — Pe bordul vaselor „Normandie" și „Aquitania" a fost trimis un transport de 12 milioane lire sterline în aur. Impreună cu alte 8 milioane lire sterline trimise de curând, aurul transportat în ultimul timp din Anglia în Statele Unite se ridică astfel la 20 milioane lire sterline.

Se desminte știrea că Franța trimite un intermediar la Roma

Roma, 25 (Telegramă particulară). — Cercurile italiene dezmint versiunile înregistrate de unele ziare străine asupra reluării de contact între Franța și Italia prin trimiterea unui intermediar francez la Roma.

De altă parte cercurile italiene bine informate dezmint cu energie, informațiunea că ar fi sosit în Italia trupe și avioane germane.

Impăratul Japoniei intervine în politica externă a țării sale

Nouile directive ale acestei politici

Shanghai, 25 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

Ultimele acțiuni în cadrul politicei externe a Japoniei par să indice intervenția tot mai accentuată a unui nou factor.

Impăratul se pare că intervine de câtva timp tot mai activ în conducerea statului.

In cercurile politice se subliniază că el dispune de o autoritate mai mare decât a oricărui Impărat din ultimul secol din Japonia.

Se afirmă că Impăratul urmărește să realizeze următoarele patru puncte:

— să împiedice Japonia să încheie o alianță militară cu Germania și Italia,

— să împiedice activitatea secretă a ministerelor marinei și războiului de a târî Japonia în noui dificultăți internaționale,

— să împiedice Japonia să asume o formă totalitară de guvernământ în genul celei fasciste, și

— să îmbunătățească relațiile dintre Japonia și puterile democratice.

O cerere pentru încheerea unei alianțe militare între Germania, Italia și Japonia

Tokio, 25 (Rador). — Lucrările Dietei japoneze au luat azi sfârșit. Viitoarea sesiune va începe în Decembrie.

Nu mult după ridicarea ședinței, oarecare emoție a fost stârnită în cercurile politice de demersul unui grup de reprezentanți ai partidelor minoritare, care s'a precipitat spre biroul din Dietă al primului ministru și a remis baronului Hiranuma o petiție prin care guvernul este invitat cu insistență să încheie o alianță militară cu Germania și Italia contra Franței și Angliei care, spune petiția, „împiedică Japonia de a-și atinge țelul „sfânt", pe care îl urmărește prin campania sa din China".

Catastrofă provocată de prăbușirea unei avalanșe

27 de morți și 29 grav răniți

Paris, 25 (Rador). — O avalanșă a ucis 15 persoane în Pirinei.

Cei morți sunt muncitori angajați la construirea unui baraj. Avalanșa a surprins un grup de 50 de lucrători în cantina șantierului, pe care au acoperit-o complet. Treizeci și cinci dintre ei au putut fi scoși teferi de sub zăpadă.

Paris, 25 (Rador). — Numărul victimelor înregistrate depe urma avalanșei de la Izourt este de 27 de morți și 29 de răniți grav.

Operațiile de salvare continuă.

Azi dimineață o nouă avalanșe a acoperit zece clădiri din satul Bareges, din Pirinei.

D. comandor Aurel Negulescu expunând situația Ligii Navale. Vezi reportajul în corpul ziarului

NOTE

Amintiri ale marilor artiști muzicanți

Am citit de curând, într'o revistă străină, amintirile, — mai caracteristice și mai ciudate, — ale marilor artiști muzicanți aflați în „turneu", artiști pe cari capriciile întâmplării și, mai ades, nepricepera auditoriului, i-au pus în situații penibile.

Lipseau, din acea revistă, amintirile marelui violonist și compositor român cunoscut și apreciat, s'ar crede, mai mult în America de Nord decât la noi, amintiri din cari una cel puțin merită să fie cunoscută.

George Enescu, — fiindcă despre el e vorba, — următor generoasei intențiuni de a împărtăși din darul său și pe locuitorii din orașele de provincie, — pe cari, la date anumite, le vizita în serie, — a trebuit să cânte uneori în fața unor șiruri de scaune aproape goale, și a plecat având ca singură „suită" doar pe birjarul cocoțat pe capra unei trăsuri hodorogite.

Celebrul artist povestea odată cum, — într'o urbe al cărei nume nu-l mai dăm, — la un concert, un domn care părea să fie „cineva", la un pasagiu pizzicatto, s'a simțit obligat, în tot timpul, să bată „tactu" cu vârful bastonului, în dușumea... Alături de domn, ță stimata doamnă care, voind desigur să se arate extasiată, închidea și deschidea, într'o groaznică mișcare nesfârșit repetată, fermoarul de metal al unei genți de piele, — sigur, de viței, — pe care o ținea pe genuchi.

Avem doar regretul de a nu putea redă aci groaza plină de cutremur cu care acest lucru ne-a fost povestit...

Și avem serioase motive să credem că artistul, — care a cântat, a oftat și a plecat, — într'un asemenea moment, și nici decum în altul, s'a decis să se expatrieze și să se ascundă, așa cum se vârau în văgăună de munte, bieții oameni cum se cade, când venea năvala barbarilor....

M. Negru

Piața și evenimentele

Desfășurarea evenimentelor externe, culminând — în ce ne privește — cu acțiunile militare întreprinse în imediata noastră vecinătate, ne-a impus măsuri militare de elementară prevedere.

Populația a primit cu calm și încredere aceste măsuri, iar chipul strălucit în care falnica oaste a rezerviștilor a răspuns dela prima chemare, constitue pentru istoric un nou hrisov de noblețe și mândrie românească.

Este acesta un capitol moral, care cântărește greu în măsurătoarea potențialului nostru din ceasul suprem, precum însuși prilejul în care el s'a manifestat trebue să constitue pentru factorii de resort un capital de experiență pentru nevoile de rânduială și organizare în viitor.

Mai sensibilă și mai puțin disciplinată s'a dovedit, însă, piața financiară și economică. De altfel ca în toate țările și în toate timpurile.

Deponenții au populat ghișeele băncilor și ale caselor de economii, cursul tranzacțiilor își incetinise ritmul, iar cei prea grijulivi pentru cele ale gurii au deșertat rafturile magazinelor cu articole alimentare, spre a-și garnisi cămările și pivnițele.

Dar furia n'a ținut decât 2-3 zile. Autoritățile indicate au intervenit cu măsurile de rigoare, care n'au întârziat de a pune din nou rânduială la bănci, în bursă și în comerțul de detaliu.

Comunicatul Băncii Naționale, prin care declara că ține la dispoziția instituțiilor bancare și de economii creditele necesare — oricât ar fi de mari — cu care să se satisfacă toate plățile, a avut darul de a potoli și disciplina din primul moment năvala la ghișee. Pe ziua de 24 Martie, C. E. C.-ul satisfăcuse până la ora 10 dimineața toate cererile de restituire, care, de altfel, în acea zi depășise numai cu foarte puțin în valoare media cererilor zilnice din timp normal, iar depunerile au început să revie, deși de fapt ele n'au suferit întrerupere nici chiar în zilele de masive retrageri din 22 și 23 Martie, găsindu-se atâția cetățeni conștienți și patrioți cari, prin gestul lor, parcă demonstrativ, au înțeles să-și afirme încrederea în instituție și în destinele țării și să dea în acelaș timp, o lecție celor prea fricoși și pripiți.

O altă măsură înțeleaptă a fost aceea luată de comitetul Bursei de acțiuni și efecte din București, de a interzice, cu începere din ziua de 22 Martie, orice tranzacții în afară de incinta Bursei și de a se fixa cursuri minimale la efectele de stat, curmând în chipul acesta orice încercare de speculație nesănătoasă în dauna publicului și a creditului public.

Măsura luată apoi de guvern ca piața de detaliu să fie rezervată exclusiv nevoilor populației, nu și aprovizionărilor pentru nevoile armatei, a fost deasemeni binevenită căci piețele au funcționat normal, fără să se resimtă de lipsa articolelor de consum curent: carne, pâine, articole de băcănie, etc. Poate că realimentarea unora din detaliști dela depozitele angrosiștilor a avut de suferit în unele cartiere, o întârziere de o zi, din lipsa mijloacelor de transport.

In fine tot atât de binevenită a fost și măsura luată de primăria municipiului București, de a interzice particularilor de a face cumpărături cu ridicata, conjugată cu aplicarea sancțiunilor legii speculei (închisoare dela 3-9 luni și închiderea localului) contra tuturor negustorilor contravenienți. Ceeace s'a petrecut în deosebi cu articolele de veștminte și de ceaprăzărie militare, care ajunseseră la prețuri de scandal, nu mai putea fi tolerat, iar putința dată cetățeanului de a reclama imediat la Serviciul Speculei din str. Vasile Boerescu, orice abatere dela dispozițiunile legilor și ordonanțelor în vigoare, a pus în mâna populației o armă de apărare necesară în vremuri excepționale.

Un avion american care poate transporta 150 soldați

Washington, 25 (Radio-Central). — In cercurile militare americane se afirmă că industria aeronautică americană a construit un nou avion de bombardament, care va putea transporta o companie de 150 soldați, sau o greutate în bombe corespunzătoare.

Avionul este înzestrat cu mai multe motoare și poate sbura pe o rază de 8000 km. Viteza maximă e de 400 km. pe oră, la o înălțime de 7.500 metri.